

YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN YMPÄRISTÖKOKOUS UNEAN SEITSEMÄS ISTUNTO 8.-12.12.2025; VALTUUSKUNNAN ASETTAMINEN

Yhdistyneiden kansakuntien ympäristökokous UNEA:n taustaa

Yhdistyneiden kansakuntien (YK) ympäristöohjelma UNEP (United Nations Environment Programme) perustettiin vuonna 1972 Tukholmassa. Ympäristöohjelman tehtävänä on edistää ympäristöllisesti kestävästä kehityksestä YK-järjestelmässä sekä toimia ympäristön tilan puolestapuhujana. Ohjelmalla on tärkeä normatiivinen rooli kansainvälisessä ympäristöyhteistyössä. Työ pohjautuu kansainvälisoikeudellisiin instrumentteihin ja ympäristöohjelman tuottamaan arviointityöhön. UNEP tarjoaa sopimussihteeristöpalveluja useille monenvälisille ympäristösopimuksille ja tieteellisille paneeleille sekä antaa tukea kansainvälisten ympäristösopimusten täytäntöönpanossa. Ympäristöohjelmalla on myös keskeinen rooli neuvoteltaessa uusia kansainvälisiä ympäristösopimuksia ja toimenpideohjelmia. Ohjelman käytännön työ kehitysmaissa pohjautuu alueelliselle yhteistyölle ja maatasolla se toimii osana YK-järjestöjen maatiimejä.

YK:n yleiskokous vahvisti vuonna 2013 ympäristöohjelman hallintoneuvoston nimen vaihtamisen YK:n ympäristökokous UNEA:ksi (United Nations Environment Assembly). YK:n ympäristökokous UNEA:n jäseniä ovat kaikki YK:n jäsenmaat.

Suomi on ollut YK:n ympäristöohjelman pitkäaikainen tukija. Suomen yleisrahoitus UNEP:n ympäristörahoitukseen vuonna 2025 on 1,5 miljoonaa euroa.

Kokouksen sisältö

YK:n ympäristökokouksen seitsemäs istunto (UNEA-7) järjestetään Nairobissa UNEP:n päämajassa 8.-12.12.2025. Istuntoa edeltää 1.-5.12.2025 järjestettävä avoin pysyvien edustajien komitean kokous (Open-ended Committee of the Permanent Representatives, OECPR), jossa käydään UNEA-7 kokousta valmistelevat virkamiesneuvottelut päätöslauselmista.

UNEA-7 istunnon teema on kestävien ratkaisujen edistäminen elinvoimaisen planeetan hyväksi ("Advancing sustainable solutions for a resilient planet"). Teeman kautta voidaan tuoda esille konkreettisia keinoja ratkoa globaaleja ympäristöhaasteita sekä myös suomalaista osaamista teemaan liittyen. Yksi kokouspäivistä (10.12.) on omistettu ympäristösopimusten ja UNEP:n välisen yhteistyön tiivistämiselle. Korkean tason ministeriosuus järjestetään 11.-12.12. Lisäksi UNEA:n yhteydessä järjestetään globaali sidosryhmäfoorumi sekä nuorten ympäristökokous 29.-30.11.2025. Istunnossa on määrä sopia ministerijulistuksesta puheenjohtajamaa Omanin johdolla.

Kokouksessa neuvotellaan päätöslauselmista, joita on 29.9. mennessä pöydätty 18 kappaletta. Päätöslauselmissa käsitellään mm. ympäristöriskillisuutta, tekoälyn ympäristövaikutuksia, mineraalien ja metallien kestävä hallintaa, kemikaalien ja jätteiden hallintaa, kiertotaloutta sekä nuorten osallistamista.

Suomen valtuuskunta

Tarkoituksena on, että valtioneuvosto asettaisi kokoukseen valtuuskunnan, jonka puheenjohtajaksi nimettäisiin ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala. Valtuuskunnan varapuheenjohtajiksi nimettäisiin suurlähettiläs Riina-Riikka Heikka Suomen Nairobien suurlähetystöstä sekä hallinto- ja kansainvälisten asiain ylijohtaja Ismo Tiainen ympäristöministeriöstä.

Valtuuskunnan muiksi jäseniksi nimettäisiin kansainvälisten ja EU-asiain yksikönjohtaja Annika Lindblom ympäristöministeriöstä, neuvotteleva virkamies Marjaana Kokkonen ympäristöministeriöstä, ministerin erityisavustaja Lyydia Ylönen ympäristöministeriöstä, viestintäpäällikkö Riikka Lamminmäki Ympäristöministeriöstä, ympäristö- ja ilmastodiplomatian yksikönpäällikkö Anna Merrifield ulkoministeriöstä, lähetystöneuvos Laura Rajaniemi ulkoministeriöstä, lähetystöneuvos Leo Svahnback Suomen Nairobien suurlähetystöstä, pysyvän edustajan sijainen Maija Yrjä Suomen Nairobien suurlähetystöstä, koordinaattori Viivi Nousiainen Suomen Nairobien suurlähetystöstä, ylilääkäri Anneli Törrönen sosiaali- ja terveysministeriöstä sekä neuvotteleva virkamies Kirsi Törmäkangas sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Valtuuskunnan asiantuntijoiksi nimitettäisiin kehittämisspäällikkö Kristian Meissner Suomen Ympäristökeskuksesta, johtava asiantuntija Tim Forslund Sitrasta, johtava asiantuntija Johanna Suikkanen Sitrasta, ohjelmajohtaja Anne Tarvainen WWF Suomesta, tutkimusprofessori Tommi Kauppila Geologian tutkimuskeskuksesta, professori Enrico Di Minin Helsingin Yliopistosta, vastuullisuusjohtaja Nina Elomaa S-ryhmästä, CEO Anssi Mikola RiverRecyclesta, Business Development Manager John Adelegan RiverRecyclesta, pääkonsultti Emma Lappalainen Finngroup Consultants'sta, erityisasiantuntija Jenni Kauppila YK-liitosta, toiminnanjohtaja Ellen Haaslahti Operaatio Arktisesta, kansainvälisen yhteistyön päällikkö Justus Lehtisaari Operaatio Arktisesta, sekä juristi Jenni Hunnikko MTK ry:stä.

Toimivalta

Valtioneuvoston ohjesäännön 3 §:n 7 kohdan mukaan valtioneuvoston yleisistunto käsittelee ja ratkaisee valtuuskunnan asettamisen kansainvälistä kokousta varten, kun asia koskee useampaa kuin yhtä ministeriötä eikä asia kuulu tasavallan presidentin ratkaistavaksi. Kokouksen merkittävyys ja odotettavat lopputulokset eivät ole luonteeltaan sellaisia, että valtuuskunnan asettaminen edellyttäisi tasavallan presidentin päätöstä. Edellä esitetyn johdosta esitetään, että valtioneuvosto asettaa Suomen valtuuskunnan Yhdistyneiden kansakuntien ympäristökokous UNEA:n seitsemänteen istuntoon.

